

virkning hertil. Kommuner og private yde den nu i ikke ringe Grad, men det er, som sagt, ikke fuldt ud tilstrækkeligt. Og det forekommer mig, at det er en Opgave, som det ligger nær for Staten at tage sig af, da det er en Sag, der har en ikke ringe Betydning for Samfundet i sin Helhed, at fremkalde Sparsommelighed i Tyende- og Arbejderklassen, et Motiv, der sikkert har været væsentligt for mange til overhovedet at gaa med til denne Lov, og som ogsaa blev fremhævet ret stærkt før af den højtærede Landbrugsminister.

Breinholt-Vandborg: Det er en gammel Sømandstro, at den Skude, der sejler med et Lig i Lasten, ikke faar nogen videre heldig Fart. Denne Skude løb fra første Færd ud med et dobbelt Lig i Lasten. Det ene blev hurtigt opdaget og lige saa hurtig kastet over Bord, og det forsvandt stille og tyst i det tavse Dyb, uden at det senere har spøget. Jeg sigter selvfølgelig hermed til Husmandskreditforeningernes vidunderlige Indblanding i denne Sag. Det andet Lig, Amtskommissionerne, har man imidlertid ikke villet skille sig af med. Gud ved hvorfor! Gud maa vide, hvilken vidunderlig Kærlighed det er, man har til det. Jeg skal nu ikke søge at ransage Hjerter og Nyrer og vil derfor lade Grunden til denne Kærlighed staa hen. Men saa meget er vist for mig, at saa længe dette Kadaver er om Bord, nærer jeg ingen Tro til Skudens lykkelige og heldige Fart og skynder mig derfor bort fra dens Planker. Jeg har desværre set alt for mange Eksempler fra det virkelige Liv paa, at selv den bedste, den smukkeste Tanke, naar den bliver udført paa upraktisk Maade, virker mere til Skade end til Gavn, ligesom jeg omvendt har set ret jævne, middelmaadige Ideer bringe uventet gode Resultater, naar de blive lagte i den rette Haand. For mig kommer derfor først og fremmest det hele an paa Udførelsen; og da man jo nu, hvad jeg saa ofte har haft Lejlighed til at udtale, og ikke skal fordybe mig i, har lagt Udførelsen af dette Lovforlag i lige saa ny som oprøvede Institutioners Haand, i Stedet for i vore gamle prøvede kommunale Institutioners, vore Amts- og Sognekommuners Haand, der efter min Formening ere de eneste naturlige og selvskrevne til at være Udførere af Loven, saa svækkes min Tro paa de lykkelige og heldige Virkninger af dette Lovforlag i den Grad, at jeg ser mig nødsaget til at stemme mod det, hvor megen Kærlighed jeg end har til den foreslaaede Foranstaltning.

Landbrugsministeren (A. Hage): I Anledning af de Udtalelser, der faldt fra det ærede 3dje Medlem for 8de Kreds (Johnsen) om Tyende-Spareforeninger (og eventuel Støtte fra Statens Side til disse, skal jeg udtale, at dette Spørgsmaal var under ret omhyggelig Overvejelse allerede i Landbøkommissionen, og at man der nærede udelst Sympati for, at disse Foretagender blev fremhjulpne. Jeg skal derfor tage det ærede Medlems Henstilling under Overvejelse, uden at jeg dog ser mig i Stand til at udtale mig nærmere om, hvorledes jeg har tænkt mig, at det skulde foregaa.

Der er jo i øvrigt ikke udtalt noget for eller imod Loven i sin Helhed; kun det ærede 1ste Medlem for 8de Kreds (Breinholt-Vandborg) holdt en Slags Begravelsestale over Lovforslaget og betegnede det som en Skude med Lig i Lasten. Jeg skal kun bemærke til det ærede Medlem, at da hans Udtalelser om Amtskommissionerne ikke ere fuldstændig ny for dette høje Ting, finder jeg ingen Anledning til at komme videre ind paa dem, men kan kun glæde mig over den vidunderlige Standhaftighed, som det ærede Medlem har paa dette Punkt; naar han taler om vor vidunderlige Kærlighed til Amtskommissionerne, saa kan jeg paa den anden Side kun beundre hans Standhaftighed i at være imod dem.

Juul-Rysensteen: Da det forhaabentlig er sidste Gang, vi se dette Lovforslag her i Tinget, og da jeg agter at stemme imod det, vil jeg dog fri mig og andre, der stemme paa samme Maade, for en Mistanke, som kunde ligge i de Ytringer, den ærede Ordfører oplæste om, at man maatte begynde at tvivle om, at de, der erklære at ville gøre noget — jeg antager, der menes noget godt — for Landarbejderne, virkelig mene noget dermed. Jeg vil da sige, at jeg ønsker at gøre noget godt for Landarbejderne, men ikke særlig for dem, naar det ikke kommer baade Landarbejderne og Landmændene, saa vel som Samfundet i det hele taget til gode, og endnu mindre, naar det kun kommer enkelte Individier til gode, og der fordes saa store Ofre, som at Staten skal stille 10 Millioner Kr. til Raadighed i dette Øjemed. Det er blevet sagt, saa vidt jeg husker, i tidligere Tid fra Regeringsbænken, at der er 100,000 Husmænd paa Landet. Jeg tror rigtignok, at dette Tal er urigtigt, men det er blevet nævnt. Der siges nu her, at der vil blive omtrent 600 Arbejdere, altsaa kun en lille Procent af